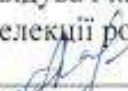

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
КАФЕДРА ЗАХИСТУ, ГЕНЕТИКИ І СЕЛЕКЦІЇ РОСЛИН

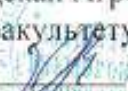
«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Завідувач кафедри захисту, генетики
і селекції рослин

Анна КРИВЕНКО
«31» серпня 2026 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Декан Агробіотехнологічного
факультету

Віктор ЗОРУНЬКО
«31» серпня 2026 р.

«ПОГОДЖЕНО»

Проректор з науково-педагогічної
та методичної роботи

В'ячеслав СЕДОВ
«31» серпня 2026 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА
ОП 06 ФІТОСАНІТАРНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ТА СТАНДАРТИЗАЦІЯ У
СФЕРІ ЗАХИСТУ РОСЛИН

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

другий (магістерський) рівень
(назва рівня вищої освіти)

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ

Н «Сільське, лісове, рибне господарство та
ветеринарна медицина»
(шифр та назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ

Н1 «Агрономія»
(код та найменування спеціальності)

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

Захист і карантин рослин
(назва освітньої програми)

**СТРУКТУРНИЙ
ПІДРОЗДІЛ**

Агробіотехнологічний факультет
(назва структурного підрозділу)

ОДЕСА - 2026

1.1

Робоча програма з освітнього компонента «Фітосанітарна документація та стандартизація у сфері захисту рослин» для здобувачів спеціальності НІ «Агрономія», освітньої програми «Захист і карантин рослин» за другим (магістерським) рівнем вищої освіти.

Розробники програми:

Кривенко Анна Іванівна - доктор сільськогосподарських наук, професор, завідувач кафедри захисту, генетики і селекції рослин

Робоча програма розглянута і схвалена на засіданні кафедри захисту, селекції і генетики рослин

Протокол № 1 від «31» серпня 2026 року

Завідувач кафедри захисту,

генетики і селекції рослин, д. с.-г. наук, проф. Анна КРИВЕНКО

Гарант освітньо-професійної програми Анна КРИВЕНКО

1. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, підготовки, освітній рівень, назва освітньої програми	Характеристика освітнього компонента	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань Н Сільське, лісове, рибне господарство та ветеринарна медицина» Спеціальність: Н1«Агрономія»	Обов’язкова	
Модулів – 2	Освітньо-професійна програма: «Захист і карантин рослин»		
Змістових модулів – 2			
Індивідуальне науково-дослідне завдання:			
Загальна кількість годин – 90			
Кількість годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 4	Рівень вищої освіти: другий (магістерський) рівень	Рік підготовки:	
		1-й	1-й
		Семестр	
		2-й	1, 2-й
		Лекції	
		10 год.	8 год.
		Практичні, семінарські	
		14 год.	8 год.
		Лабораторні	
Самостійна робота			
66 год.	74 год.		
Індивідуальнізавдання:			
-			
Вид контороллю: залік			

Примітка. Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи та індивідуальної роботи становить:

для денної форми навчання – 24/66;

для заочної форми навчання – 16/74.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Мета вивчення освітнього компоненту "Фітосанітарна документація та стандартизація у сфері захисту рослин" полягає у формуванні в здобувачів знань і навичок з питань методичних основ стандартизації та управління якістю продукції рослинництва. Вивчення освітнього компоненту допоможе розширити кругозір і сформувати необхідні теоретичні знання та практичні уміння у майбутніх фахівців із захисту рослин із питань раціонального використання продукції рослинництва, визначення її якості, оперативного пошуку і застосування на виробництві чинних нормативних документів.

Завданням освітнього компонента є ознайомлення здобувачів із основними поняттями та принципами стандартизації у галузі захисту рослин. Навчити здобувачів застосовувати нормативні документи у практичній діяльності. Розвинути у здобувачів вміння аналізувати правові норми, що регулюють відносини у галузі захисту рослин.

У результаті вивчення освітнього компонента здобувач повинен:

знати:

- зміст нормативних актів зі стандартизації;
- визначення основних категорій та понять;
- основи стандартизації; нормативні документи, що регламентують сільськогосподарську продукцію;
- стандартизацію технологічних процесів і операцій при вирощуванні сільськогосподарських культур;
- правові аспекти використання нормативних документів з метою отримання безпечної продукції.

вміти:

- застосовувати отримані знання до конкретних життєвих ситуацій;
- юридично грамотно та аргументовано захищати певне правове рішення, викладати його в усній та письмовій формі;
- виявляти недосконалість окремих норм та проблеми у їх застосуванні, знаходити шляхи їх вирішення;
- нормування різних показників якості при виконанні технологічних операцій при вирощуванні різних культур;
- підготувати документ для створення системи управління якістю при виробництві сільськогосподарських культур, оперувати термінами та визначеннями, які регламентуються чинними нормативними документами і використовуються в захисті рослин.

Вивчення освітнього компонента базується на знаннях набутих здобувачами під час комплексу загальних та спеціальних освітніх компонентів таких як: Загальна та Сільськогосподарська ентомологія, Загальна та Сільськогосподарська фітопатологія, Патологія насіння, Геробологія, Екологія, Основи наукових досліджень в захисті рослин, Правознавство, Менеджмент, Економіка та інші.

3. КОМПЕТЕНТНОСТІ ТА ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

У результаті вивчення освітнього компонента у здобувача вищої освіти формуються компетентності:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність особи розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері захисту і карантину рослин під час здійснення професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 2. Здатність приймати обґрунтовані рішення.

ЗК 6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК 3. Здатність використовувати ефективні методики визначення та ідентифікації шкідливих організмів, проводити фітосанітарну діагностику хвороб рослин, комах, кліщів, нематод, гризунів та бур'янів за стадіями розвитку і етапами.

ФК 4. Здатність розробляти прогностичні моделі та технологічні схеми забезпечення дотримання фітосанітарних вимог дистанційного і стаціонарного фітосанітарного моніторингу

ФК 6. Здатність розробляти комплексні заходи із захисту і карантину рослин для підприємств, установ, організацій усіх форм власності згідно з законодавством ЄС з питань карантину і захисту рослин.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Здійснювати патентний пошук, захищати інтелектуальну власність, уникати порушень інтелектуальної власності інших осіб.

ПРН 2. Відшуковувати потрібну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати і оцінювати наявну інформацію..

ПРН 9. Розробляти, обґрунтовувати та застосовувати фітосанітарні заходи захисту до рослинних багатств країни і навколишнього середовища загалом від занесення та поширення небезпечних карантинних шкідливих організмів.

4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Назва теми	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	усього	у тому числі					усього	у тому числі					
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.	
Змістовний модуль 1. Основи стандартизації та сертифікації продукції рослинництва													
Тема 1. Сутність, значення й історичні аспекти стандартизації в світі та Україні.	10	-	2	-	-	8	12	2	-	-	-	-	10
Тема 2. Теоретичні та методичні основи стандартизації в агропромисловому комплексі.	12	2	2	-	-	8	12	-	2	-	-	-	10
Тема 3. Основи сертифікації продукції, як невід’ємної частини стандартизації.	10	2	2	-	-	6	10	2	-	-	-	-	8
Тема 4. Стандартизація показників якості продукції рослинництва.	10	2	2	-	-	6	10	-	2	-	-	-	8
Разом за ЗМ 1	42	6	8	-	-	28	44	4	4	-	-	-	36
Змістовний модуль 2. Правознавство у захисті рослин													
Тема 5. Основи правового контролю та управління якістю продукції.	12	-	2	-	-	10	12	-	-	-	-	-	12
Тема 6. Правове регулювання якості продукції рослинництва.	12	-	2	-	-	10	12	-	2	-	-	-	10
Тема 7. Правова складова стандартизації та сертифікації систем якості в захисті рослин.	12	2	2	-	-	8	12	2	2	-	-	-	8
Тема 8. Основні принципи державної політики у сфері діяльності, пов'язаної з пестицидами і агрохімікатами.	12	2	-	-	-	10	10	2	-	-	-	-	8
Разом за ЗМ 2	48	4	6	-	-	38	46	4	4	-	-	-	38
Усього годин	90	10	14	-	-	66	90	8	8	-	-	-	74

5. ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

5.1. ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Змістовний модуль 1. Основи стандартизації та сертифікації продукції рослинництва

Тема 1. Сутність, значення й історичні аспекти стандартизації в світі та Україні.

Предмет та завдання освітнього компонента «Фітосанітарна документація та стандартизація у сфері захисту рослин». Історія розвитку стандартизації у світі та Україні. Національна система стандартизації України.

Тема 2. Теоретичні та методичні основи стандартизації в агропромисловому комплексі.

Сутність стандартизації, основні поняття і терміни. Категорії нормативно-технічних документів та їх характеристика. Види стандартів. Визначення якості сільськогосподарської продукції. Показники якості сільськогосподарської продукції. Контроль якості продукції, різновиди контролю. Методи визначення показників якості продукції. Особливості стандартизації сільськогосподарської продукції. Міжнародна стандартизація.

Тема 3. Основи сертифікації продукції, як невід'ємної частини стандартизації.

Основні терміни та визначення у галузі сертифікації. Види і системи сертифікації продукції. Основні положення державної системи сертифікації України (УкрСЕПРО). Основні принципи та загальні правила системи УкрСЕПРО.

Тема 4. Стандартизація показників якості продукції рослинництва. Зернові культури. Насіння і садивний матеріал. Олійні культури.

Змістовний модуль 2. Правознавство у захисті рослин

Тема 5. Основи правового контролю та управління якістю продукції.

Тема 6. Правове регулювання якості продукції рослинництва.

Правове управління якістю сільськогосподарської продукції. Основні фактори, що впливають на якість продукції. Державний нагляд за додержанням стандартів в захисті рослин. Правове управління якістю сільськогосподарської продукції.

Тема 7. Правова складова стандартизації та сертифікації систем якості в захисті рослин.

Правова складова стандартизації. Правове міжнародне визнання сертифікатів. Складова стандартизації і сертифікації систем якості в Україні.

Тема 8. Основні принципи державної політики у сфері діяльності, пов'язаної з пестицидами і агрохімікатами.

Законодавство у сфері захисту рослин. Державні випробування та державна реєстрація пестицидів, агрохімікатів і технічних засобів їх застосування. Вимоги до виробництва, транспортування, торгівлі, зберігання,

застосування, утилізації, знищення та знешкодження пестицидів і агрохімікатів. Реалізація державної політики, здійснення державного нагляду і державного контролю за додержанням законодавства про пестициди і агрохімікати. Вимоги до безпечності сільськогосподарської сировини. Відповідальність за порушення законодавства про пестициди і агрохімікати.

5.2. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми (питання)	Кількість годин	
		денна	заочна
1	Органи і служби стандартизації в Україні: структура та функції.	2	-
2	Комплекси стандартів, гармонізовані з міжнародними. ДСТУ ISO серії 14 000, ДСТУ ISO 9000, 9002, 9003.	2	2
3	Стандартизація зернових і зернобобових культур.	2	-
4	Стандартизація олійних та технічних культур.	2	2
5	Стандарти на насіння та посадочний матеріал.	2	2
6	Стандартизація свіжої та консервованої плодоовочевої продукції.	2	2
7	Міжнародна організація по сертифікації ISO: структура, функції. Міжнародна електротехнічна комісія (МЕК).	2	-
Разом		14	8

5.3. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

У процесі засвоєння знань з освітнього компонента «Фітосанітарна документація та стандартизація у сфері захисту рослин» здобувач повинен уміти готувати реферати і складати есе. Участь у названих формах самостійної роботи закладає у здобувачів вищої освіти первинні навички самостійної дослідницької діяльності, набуття навичок пошуку, опрацювання відповідних джерел інформації.

Реферат – це скорочений виклад змісту первинного документа або його частини, з основними фактичними даними й висновками. Він починається з викладу сутності роботи і складається за таким планом: тема, предмет (об'єкт), характер і мета роботи. В рефераті слід показати ті особливості теми, які необхідні для розкриття мети і змісту роботи, методи проведення роботи. Виклад матеріалу в рефераті має бути коротким і точним. Середній обсяг реферату становить приблизно 15-20 друкованих аркушів формату А4. Виконана реферативна робота повинна продемонструвати наявність навичок у здобувача щодо самостійного пошуку та опрацювання джерельної бази з обраної теми. З цією метою здобувач має знайти, ознайомитись і використати декілька наукових, навчальних і науково-методичних публікацій, в яких висвітлюються ті чи інші аспекти обраної теми. До таких джерел належать, по-перше, наукові публікації, по-друге,

навчальна література, по-третє, методично-довідкова література із Стандартизації і правознавства у захисті рослин. У вступі автор аргументує вибір теми, вказує на її важливість, актуальність теми. Основна частина реферативної роботи складається з відповідних розділів. Назва будь-якого розділу основної частини не повинна повторювати назву теми роботи. Висновки робляться щодо кожного з розділів основної частини, а також узагальнення і можливі шляхи розв'язання проблем, розглянутих в основній частині дослідження. Список використаних джерел включає бібліографічний опис усіх опрацьованих і використаних автором у цій роботі джерел інформації.

Орієнтовний перелік тем індивідуальних завдань для самостійної роботи:

1. Національна система стандартизації в Україні.
2. Мета, принципи та основні завдання стандартизації.
3. Суб'єкти стандартизації.
4. Об'єкти стандартизації.
5. Нормативні документи.
6. Позначення нормативних документів.
7. Організація робіт зі стандартизації.
8. Стандартизація та суміжні види діяльності.
9. Короткий історичний нарис розвитку стандартизації.
10. Фактична і промислова стандартизація.
11. Міжнародні організації зі стандартизації.
12. Постійне поліпшення.
13. Прийняття рішень на підставі фактів.
14. Створення взаємовигідних відносин з постачальниками.
15. Загальні положення.
16. Класифікація показників якості продукції.
17. Система якості.
18. Принципи забезпечення якості продукції.
19. Принципи управління якістю продукції.
20. Стан розвитку сфери якості.
21. Мета і основні завдання концепції.
22. Завдання та напрями державної політики у сфері управління якістю.
23. Удосконалення правових засад і нормативного забезпечення діяльності з поліпшення якості продукції.
24. Забезпечення підготовки та підвищення кваліфікації кадрів.
25. Впровадження нових прогресивних технологій та матеріалів, сприяння науково-технічному розвитку виробництва.
26. Впровадження систем управління якістю та довкіллям.
27. Державна підтримка впровадження систем управління якістю.
28. Захист від недоброякісної і фальсифікованої продукції.
29. Пропагування поліпшення якості та конкурентоспроможності продукції.

- 30.Очікувані результати.
- 31.Мета сертифікації.
- 32.Державна система сертифікації України.
- 33.Порядок сертифікації продукції.
- 34.Порядок атестації виробництв.
- 35.Порядок сертифікації системи якості.
- 36.Порядок акредитації органів із сертифікації та атестації експертів-аудиторів.
- 37.Порядок акредитації випробувальних лабораторій.
- 38.Опис національного знаку відповідності.
- 39.Правила застосування національного знаку відповідності.
- 40.Структура ДСТУ на продукцію рослинництва.
- 41.Опишіть шляхи надходження токсичних сполук в продукцію рослинництва.
- 42.Опишіть регламенти щодо проведення робіт у захисті рослин.
- 43.Порядок затвердження та впровадження стандартів.
- 44.Опишіть категорії та види нормативних документів.
- 45.Надайте класифікацію та характеристику одиничних показників якості
- 46.Опишіть види і різновидності контролю якості продукції. Види стандартів ISO серії 9000. Застосування стандартів ISO серії 9000. Види стандартів ISO серії 10000. Застосування стандартів ISO серії 10000.
- 47.Використання методів стандартизації в сільськогосподарському виробництві.
- 48.Опишіть комплексні програми стандартизації. Сутність управління якістю продукції.
- 49.Опишіть завдання Міжнародної організації зі стандартизації ISO. Організаційна структура ISO. Членство в ISO.
- 50.Опишіть систему затвердження та державної реєстрації стандарту.
- 51.Опишіть групи положень чи вимог, які містять зміст стандартів на сільськогосподарську продукцію залежно від її особливостей. Визначте роль сертифікації у виробництві продукції сільського господарства.
- 52.Опишіть стандартизаційний контроль.

6. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Викладання освітнього компонента здійснюється у формі читання лекцій, проведення практичних занять. Передбачається участь здобувачів у теоретичних конференціях, виступах з доповідями. Важливим елементом навчання є самостійна робота.

Основними методами досягнення навчальних цілей є:

- проведення оглядових та проблемних лекцій. Вивчення лекційного матеріалу дасть змогу здобувачам вищої освіти придбати теоретичні знання;
- вирішення практичних завдань формує вміння і навички постановки дослідів, їх проведення та опрацювання на високому методичному рівні у відповідності, до сучасних методик.

Під час консультацій здобувачі вищої освіти отримують відповіді на окремі теоретичні чи практичні питання та пояснення певних теоретичних положень дисципліни.

Вивчення курсу передбачає самостійне опрацювання здобувачами комплексу основної і додаткової наукової літератури, періодичних видань, інформаційних ресурсів.

Під час проведення лекційних і лабораторно-практичних занять з освітнього компонента «Фітосанітарна документація та стандартизація у сфері захисту рослин» застосовують словесні, інноваційні, наочні та практичні методи навчання.

Найбільш часто на лекціях використовується пояснювально-інформативний метод з елементами проблемного підходу. Лекційний курс ведеться з використання мультимедійної техніки, що дозволяє демонструвати основні таблиці, фотографії, схеми, що розкривають зміст конкретної теми.

Проведення практичних занять передбачає практичне підтвердження окремих теоретичних положень освітнього компонента, набуття практичних умінь та навичок роботи з лабораторним устаткуванням та обладнанням; використання всієї системи прийомів, які дозволяють розвивати творче мислення здобувачів, вміння аргументовано відстоювати свою позицію, формувати чітку логіку мислення – це дискусії щодо запропонованих для обговорення питань, що виходять за межі лекційного матеріалу, надання пріоритету питанням, які відведені для самостійного вивчення. Відповідність програмних результатів та методів навчання зазначено у табл. 1.

Таблиця 1

Відповідність програмних результатів та методів навчання

Результати навчання	Методи навчання
ПРН 1. Здійснювати патентний пошук, захищати інтелектуальну власність, уникати порушень інтелектуальної власності інших.	Методи аналізу, синтезу, моделювання, порівняння, індукції і дедукції, бесіда, пояснення, розповідь, дискусія, метод презентації, мозковий штурм
ПРН 2. Відшуковувати потрібну інформацію у науково-технічній літературі, базах даних та інших джерелах, аналізувати і оцінювати наявну інформацію.	Методи аналізу, синтезу, моделювання, порівняння, індукції і дедукції, бесіда, пояснення, розповідь, дискусія, метод презентації, мозковий штурм
ПРН 9. Розробляти, обґрунтовувати та застосовувати фітосанітарні заходи захисту до рослинних багатств країни і навколишнього середовища загалом від занесення та поширення небезпечних карантинних шкідливих організмів.	Методи аналізу, синтезу, моделювання, порівняння, індукції і дедукції, бесіда, пояснення, розповідь, дискусія, метод презентації, мозковий штурм

7. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Оцінювання знань здобувачів з освітнього компонента «Фітосанітарна документація та стандартизація у сфері захисту рослин» здійснюється у формі поточного, модульного (рубіжного) та підсумкового контролів, які передбачені «Положенням про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 313-заг від «31» серпня 2026 року..

Якість засвоєння змісту освітнього компоненту (незалежно від форми контролю) в Університеті **оцінюється** за 100-бальною шкалою з наступним переведенням у національну шкалу (чотирибальну – «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно» чи вербальну – «зараховано», «незараховано») та шкалу ЄКТС згідно з таблицею 2.

Таблиця 2.

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		Екзамен	Залік
90-100	A	Відмінно	зараховано
82-89	B	Добре	
74-81	C		
64-73	D	Задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно	не зараховано
1-34	F		

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання наведена в таблиці 3.

Таблиця 3.

Таблиця відповідності результатів контролю знань за різними шкалами і критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою	
					екзамен	залік
90 - 100	A	відмінно	Здобувач вищої освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили	Високий (творчий)	відмінно	зараховано
82 - 89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує справи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре	
74 - 81	C	добре	Здобувач вищої освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок			
64 - 73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих	Середній (репродуктивний)	задовільно	

60 - 63	Е	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні			
35 - 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу	Низький (рецептивно- продуктивний)	незадовільно	не зараховано
1 - 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів			

За накопичувальною системою підсумкова оцінка в балах з освітнього компонента розраховується як сума балів отриманих здобувачем вищої освіти за змістові модулі, за додаткові види робіт з компоненту (активна участь в роботі наукового гуртка кафедри, підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.і., доповідь на науковій студентській конференції, призове місце в олімпіаді, підготовка наукової публікації, виконання індивідуального завдання, участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри тощо) (табл. 4.).

Таблиця 4

Оцінювання освітнього компонента

Бал за модулі (змістовні модулі) (всього 0-100)	Бал заохочувальний	
Модуль 1	$\leq 10\%$ від суми балів за модуль	доповідь на науковій студентській конференції
Модуль 2		активна участь в роботі наукового гуртка кафедри
		підготовка реферату і виступ з ним на семінарі, конференції і т.п.
		призове місце в олімпіаді
		підготовка наукової публікації
		виконання індивідуального завдання участь у вдосконаленні навчально-методичної бази кафедри

Максимально можлива оцінка за знання програмного матеріалу освітнього компонента становить 100 балів (табл.5):

Таблиця 5

Оцінювання освітнього компонента

Залік										
Модуль 1 (М 1)					Модуль 2 (М 2)					100
Поточний контроль – 35					Поточний контроль – 35					
T1	T2	T3	T4	МК	T1	T2	T3	T4	МК	
8	9	9	9	15	8	9	9	9	15	
Σ= 50 балів					Σ= 50 балів					
Б _{залік} = (М1 + М2) =100										

* T1,T2,T3..... – теми змістовного модуля; МК – модульний рубіжний контроль

Відповідно до «Положення про систему оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Одеському державному аграрному університеті» (нова

редакція), затвердженим наказом ректора ОДАУ № 313-заг від «31» серпня 2026 року здобувач вищої освіти має право на автоматичне зарахування відповідних балів за освітній компонент, підвищити оцінку з освітнього компонента, право на перескладання підсумкового контролю з освітнього компонента.

У випадках конфліктної ситуації за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, деканом факультету/директором інституту створюється комісія для приймання підсумкового контролю, до якої входять завідувач кафедри (провідний викладач) і викладачі відповідної кафедри, представники деканату та органу студентського самоврядування.

8. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Науково-методичне забезпечення навчального процесу передбачає: державні стандарти, навчальні плани, підручники і навчальні посібники; інструктивно-методичні матеріали лабораторних занять; індивідуальні навчально-дослідні завдання; контрольні роботи; текстові та електронні варіанти тестів для поточного і підсумкового контролю, методичні матеріали для організації самостійної роботи пошукувачів.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова література

1. Кириченко Л.С., Мережко Н.В. Основи стандартизації, метрології та управління якістю : навч. посіб. Київ : Київ. нац. торг.- екон. ун-т, 2010. 415 с.
2. Кузьміна Т.О. Міжнародна система стандартизації та сертифікації. Херсон : Олді-Плюс, 2014. 342 с.
3. Медведєва Н.А., Радько О.В., Близнюк О.Д., Регульський М.М. Стандартизація і сертифікація продукції та послуг : навч. посіб. Київ : НАУ, 2013. 400 с.
4. Основи стандартизації, метрології та управління якістю : навч. посіб. / Н.О Машта та ін. Рівне : Знання, 2015. 388 с. URL : <http://surl.li/ovpzx>
5. Основи стандартизації та сертифікації : підручник / О.М. Величко та ін.; за заг. ред. О.М. Величка. Херсон : ОЛДІ-Плюс, 2013. 364 с.
6. Петриченко В.Ф., Лихочвор В.В. Рослинництво. Нові технології вирощування польових культур : навч. посіб. Вид. 5-є перероб. і доп. Львів : НВФ «Українські технології», 2020. 806 с.
7. Подпрятів Г. І., Войцехівський В. І., Мацейко Л. М., Рожко В. І. Основи стандартизації, управління якістю та сертифікація продукції рослинництва : навч. посіб. Київ : Арістей, 2014. 750 с.
8. Пузік Л. М., Гордієнко І. М., Романова Т. А. Методологія управління якістю продукції : навч. посіб. Харків : ФОП Бровін О.В., 2017. 228 с.
9. Системи екологічного управління: сучасні тенденції та міжнародні стандарти

- : посібник / С.В. Берзіна та ін. Київ : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 134 с.
- 10.Топольник В.Г., Котляр М.А. Метрологія, стандартизація, сертифікація і управління якістю : навч. посіб. Львів : «Магнолія 2006», 2018. 212 с.
- 11.Шаповал М.І. Основи стандартизації, управління якістю і сертифікації : підручник. Вид. 3-є перероб. і доп. Київ : Європ. ун-т фінансів, інформ. систем, менеджм. і бізнесу, 2016. 174 с.

Додаткова література

1. Безродна С.М. Управління якістю : навч. посіб. Чернівці : ПВКФ «Технодрук», 2017. 174 с. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://repository.kpi.kharkov.ua/bitstream/KhPI-Press/34024/1/Bezrodna_Upravlinnia_yakistiu_2017.pdf
2. Бойко Т.Г. Основи стандартизації : навч. посіб. Львів : НУ «Львівська політехніка», 2004. 231 с.
3. Грицко Б.А. Нариси з історії метрології на теренах України (від найдавніших часів до сучасності). Львів : Афіша, 2005. 267 с.
4. Жемела Г.П. Стандартизація та управління якістю продукції і рослинництва. Полтава : РВВ Полтавської державної аграрної академії, 2006. 212 с.
5. Клименко М.О., Скрипчук П.М. Метрологія, стандартизація і сертифікація в екології : підручник. Київ : Академія, 2006. 368 с.
6. Мережко В.В. Сертифікація продукції та послуг : підручник. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2002. 298 с.
7. Павлов В.І., Мишко О.В., Опьонова І.В., Павліха Н.В. Основи стандартизації, сертифікації та ідентифікації товарів : навч. посіб. Київ : Кондор, 2004. 230 с.
8. Петровська М.А. Охорона вод (санітарні норми і правила) : навч. посіб. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2005. 205 с.
9. Петровська М. А. Нормування якості довкілля : навч. посіб.. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2017. 300 с.
- 10.Саранча Г. А. Метрологія, стандартизація, відповідність, акредитація та управління якістю : підручник. Київ : Центр навчальної літератури, 2006. 672 с.

10. ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. Державні стандарти України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://normativ.info/dstu/dstuiso.html>
2. ДП «УкрНДНЦ» (Державне підприємство «Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості»). - [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://uas.org.ua/ua/>

3. ДП «Укрметртестстандарт». [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://metrology.kiev.ua/home>
4. Офіційний портал Верховної Ради України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: www.rada.gov.ua/

Законодавчо-нормативні акти

1. ДСТУ 1.1:2001 «Стандартизація та суміжні види діяльності. Терміни та визначення основних понять».
2. ДСТУ 1.5-93 Державна система стандартизації України. Загальні вимоги до побудови, викладу, оформлення та змісту стандартів.
3. ДСТУ 2462-94 «Сертифікація. Основні поняття, терміни та визначення».
4. ДСТУ ISO 9001:2015 (ISO 9001:2015, IDT). Системи управління якістю. Вимоги.
5. ДСТУ ISO 9004-2001. Системи управління якістю. Настанови щодо поліпшення діяльності.
6. НІЦ «ЛЕОНОРМ» : сайт. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.leonorm.com.ua/>.
7. Про метрологію та метрологічну діяльність. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1314-18#Text>.
8. Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 / Президент України. [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>